

ΕΙΣΩΣΗ SCHRODINGER

Κυματοσυνάρτηση: $\psi(x, t) = e^{i(kx - \omega t)}$

Αντικαθιστώντας τις σχέσεις de Broglie:

$$E = \hbar\omega \Rightarrow \omega = \frac{E}{\hbar}, \quad p = \hbar k \Rightarrow k = \frac{p}{\hbar} \quad \text{η παραπάνω γίνεται}$$

$$\psi(x, t) = e^{i(px - Et)/\hbar} \quad (1)$$

Είναι: $\frac{\partial \psi}{\partial t} = -i \frac{E}{\hbar} e^{i(px - Et)/\hbar} = -i \frac{E}{\hbar} \psi \quad (2)$

Δηλαδή $\hat{E} = -\frac{\hbar}{i} \frac{\partial}{\partial t} = -\frac{i\hbar}{i^2} \frac{\partial}{\partial t} \Rightarrow \hat{E} = i\hbar \frac{\partial}{\partial t}$ **τελεστής χρόνου (ενέργειας)**

και $\frac{\partial \psi}{\partial x} = i \frac{p}{\hbar} e^{i(px - Et)/\hbar} = i \frac{p}{\hbar} \psi \quad (3)$

δηλ. $\hat{p} = \frac{\hbar}{i} \frac{\partial}{\partial x} = i \frac{\hbar}{i^2} \frac{\partial}{\partial x} \Rightarrow \hat{p} = -i\hbar \frac{\partial}{\partial x}$ **τελεστής χώρου (ορμής)**

Οπότε οι (2), (3) παίρνουν την κομψή μορφή:

$$\hat{E}\psi = E\psi \quad \text{και} \quad \hat{p}\psi = p\psi$$

δηλαδή η δράση των τελεστών $\hat{E}$ και $\hat{p}$ πάνω στην κυματοσυνάρτηση $\psi(x, t)$ ξαναδίνει την κυματοσυνάρτηση πολλαπλασιασμένη με E και p αντίστοιχα.

Σχέση τελεστών για ελεύθερο σωματίδιο: $\hat{E} = \frac{\hat{p}^2}{2m} \Rightarrow \hat{E}\psi = \frac{\hat{p}^2}{2m} \psi \quad (4)$

αλλά ο τελεστής $\hat{p}^2 = \hat{p} \cdot \hat{p} = \left(-i\hbar \frac{\partial}{\partial x}\right) \cdot \left(-i\hbar \frac{\partial}{\partial x}\right) = i^2 \hbar^2 \frac{\partial^2}{\partial x^2} = -\hbar^2 \frac{\partial^2}{\partial x^2}$

Οπότε η (4) δίνει: $i\hbar \frac{\partial \psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2}$ **ελεύθερη εξίσωση Schrödinger**

Στην περίπτωση που το σωματίδιο κινείται σε δυναμικό $V(x)$ εισάγουμε τον τελεστή Hamilton:

$$\hat{H} = \frac{\hat{p}^2}{2m} + V(x) = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial x^2} + V(x)$$

Οπότε: $\hat{H}\psi = \left(\frac{\hat{p}^2}{2m} + V(x) \right) \psi \Rightarrow \hat{H}\psi = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2} + V(x)\psi \Rightarrow$

$$\Rightarrow i\hbar \frac{\partial \psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2} + V(x)\psi \quad \text{χρονοεξαρτώμενη εξίσωση Schrödinger}$$

Στις τρεις διαστάσεις είναι:

$$\hat{H} = \frac{\hat{p}^2}{2m} + V(r) = \frac{\hat{p}_x^2}{2m} + \frac{\hat{p}_y^2}{2m} + \frac{\hat{p}_z^2}{2m} + V(x, y, z)$$

$$\text{με } \hat{p}_x \rightarrow -i\hbar \frac{\partial}{\partial x}, \quad \hat{p}_y \rightarrow -i\hbar \frac{\partial}{\partial y}, \quad \hat{p}_z \rightarrow -i\hbar \frac{\partial}{\partial z}$$

$$\text{οπότε } \hat{H} = -\frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2} \right) + V(x, y, z) \Rightarrow \hat{H} = -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 + V(r)$$

Τρισδιάστατη εξίσωση Schrödinger:

$$i\hbar \frac{\partial \psi}{\partial t} = \hat{H}\psi \Rightarrow i\hbar \frac{\partial \psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 \psi + V(r)\psi$$

Συγγραφή – Επιμέλεια: Παναγιώτης Φ. Μοίρας

